

İlgili Kanun / Madde
6098 S. TBKK/56

T.C.

YARGITAY

10. Hukuk Dairesi

Esas No. 2020/6902

Karar No. 2020/5289

Tarihi: 01/10/2020

- İŞ KAZASI NEDENİYLE MANEVİ TAZMİNAT
- MANEVİ TAZMİNATIN SINIRININ MANEVİ TAZMİNATIN AMACINA GÖRE BELİRLENMESİ
- MANEVİ TAZMİNATIN MANEVİ HUZURU SAĞLAMAYI AMAÇLADIĞI

ÖZETİ Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre, iş kazasının gerçekleşmesinde davacılar murisinin % 40 birleşen kusurunun bulunduğu tespit edilmiştir.

Gerek mülga BK'nun 47 ve gerekse yürürlükteki 6098 sayılı TBK'nun 56. maddesinde Hakim'in bir kimsenin bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda, olayın özelliklerini göz önünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi zarar adı ile ödenmesine karar verebileceği öngörülmüştür. Hakim'in manevi zarar adı ile zarar görene verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanması da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin Duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 26.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı'nın gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın

tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

K A R A R

A) Davacı İstemi;

Davacılar vekili dava ve ek dava dilekçesinde özet olarak; iş kazası neticesinde vefat eden sigortalının yakınları lehine maddi ve manevi tazminat isteminde bulunmuştur.

B) Davalı Cevabı;

Davalı vekili cevap dilekçesi ve akabinde özet olarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

C) İlk Derece Mahkemesi Kararı ve Gerekçesi;

İlk derece mahkemesince yapılan yargılama neticesinde; davacı eşe 54.579,53 TL maddi tazminat ile 50.000,00 TL manevi tazminatın; davacı çocuklar ...'ye 25.000,00 TL manevi tazminatın; davacı çocuk Kübra'ya 20.185,74 TL maddi tazminat ile 25.000,00 TL manevi tazminatın ve davacı kardeşlere 5.000,00 TL manevi tazminatın kaza tarihi olan 02/06/2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak ayrı ayrı davacılara verilmesine, fazlaya ilişkin istemin ise reddine karar verilmiştir.

D) Bölge Adliye Mahkemesi Kararı ve Gerekçesi;

iii Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi'nce, davacılar ve davalı vekillerinin istinaf başvurularının HMK. 353/1-b.1 maddesi uyarınca esastan reddine karar verilmiştir.

E) 1-Davacı Tarafın Özetle Temyiz Nedenleri;

• Davacı çocuklar Kübra, Arife ve Nazife için takdir edilen manevi tazminatın az olduğu, caydırıcı nitelikte olmadığını belirterek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulması talep edilmiştir.

2-Davalı Tarafın Özetle Temyiz Nedenleri;

• Davalının kazada kusur veya ihmali olmadığı, dolayısıyla sorumluluğunun da bulunmadığı, gerekli tedbirlerin alındığı, eğitimin verildiğini,

• Müteveffa işçinin kendi bilgi ve donanımına göre kendisinden beklenen dikkat ve özeni göstermediği, ihmalkar davrandığı ve kazaya uğradığını,

• Savcılık aşamasında müteveffanın asli kusurlu olduğu belirtilerek kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği, kararın itiraz üzerine aynı şekilde kesinleştiğini,

- SGK Teftiş raporunda kazanın sigortalıdan kaynaklandığının açıkça belirtildiği ve kusuru tespit edilemeyen işveren hakkında işlem yapılmadığını,
- İşveren davalıya yüklenen % 60 kusur oranının hakkaniyete aykırı olduğunu,
- Aynı olaya ilişkin ceza yargılaması ve hukuk yargılamasındaki kusur raporlarındaki oranların bu denli farklı olmasının çelişkili olduğunu,
- Müteveffanın sendika üyeliğinin vefatı ile sona erdiği, hesaplamaların üyelik devam ediyormuş gibi yapılmasının hatalı olduğunu,
- Hükmedilen manevi tazminat miktarlarının yüksek olduğunu belirtilerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulması talep edilmiştir.

F) Delillerin Değerlendirilmesi ve Gerekçe;

1-Dosyadaki temyiz kapsam ve nedenlerine göre; davalı vekilinin tüm, davacılar vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar verilmiştir.

2-Dava, 02/06/2011 tarihli iş kazası nedeniyle vefat eden sigortalının eş, çocuk ve kardeşlerinin maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir. Mahkemece, davacı eşe 54.579,53 TL maddi tazminat ile 50.000,00 TL manevi tazminatın; davacı çocuklar Arife ve Nazife'ye 25.000,00 TL manevi tazminatın; davacı çocuk Kübra'ya 20.185,74 TL maddi tazminat ile 25.000,00 TL manevi tazminatın ve davacı kardeşlere 5.000,00 TL manevi tazminatın kaza tarihi olan 02/06/2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak ayrı ayrı davacılara verilmesine, fazlaya ilişkin istemin ise reddine karar verilmiştir. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre, iş kazasının gerçekleşmesinde davacılar murisinin %40 birleşen kusurunun bulunduğu tespit edilmiştir.

Gerek mülga BK'nun 47 ve gerekse yürürlükteki 6098 sayılı TBK'nun 56. maddesinde Hakimin bir kimsenin bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda, olayın özelliklerini göz önünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi zarar adı ile ödenmesine karar verebileceği öngörülmüştür. Hakimin manevi zarar adı ile zarar görene verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanmasını da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin Duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 26.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı'nın gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

Manevi tazminatın tutarını belirleme görevi hakimın takdirine bırakılmış ise de hükmedilen tutarın uğranılan manevi zararla orantılı, duyulan üzüntüyü hafifletici olması gerekir.

Hakimin bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları tarafların sosyal ve ekonomik durumları paranın satın alma gücü, tarafların kusur durumu olayın ağırlığı olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, bunun yanında olayın işverenin işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini yeterince alınmamasından kaynaklandığı da gözetilerek gelişen hukuktaki yaklaşıma da uygun olarak tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda manevi tazminat takdir edilmesi gerektiği açıkça ortadadır. (HGK 23.6.2004, 13/291-370)

Bu açıklamalar doğrultusunda davacı çocuklar lehine takdir edilen manevi tazminat miktarlarının ayrı ayrı az olduğu açıktır.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular nazara alınmaksızın yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir. O halde davacılar vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve

Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılması ile İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

G) SONUÇ: Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı 6100 sayılı HMK'nun 373/1. maddesi uyarınca KALDIRILMASINA, ilk derece mahkemesi kararının BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davacılar iadesine dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin de Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilmesine, aşağıda yazılı temyiz harcının davalıya yükletilmesine, 01/10/2020 gününde oy birliğiyle karar verildi.